

Spordi ja olümpia käsitlemine ajalootunnis KOM-i raames

EOA suvesessioon "Võrgustikutöö väljakutsed ja võimalused"

Karolina ja Kaarel Antons

Tartu Mart Reiniku kool/ESM/TÜ

Madsa Puhkeküla 2012

**Kuidas kaasata ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse tunnid
kooliolümpiamängude programmi ning mis erutaks õpilasi
ja pakuks ka õpetajale huvitavaid võimalusi?**

- ...

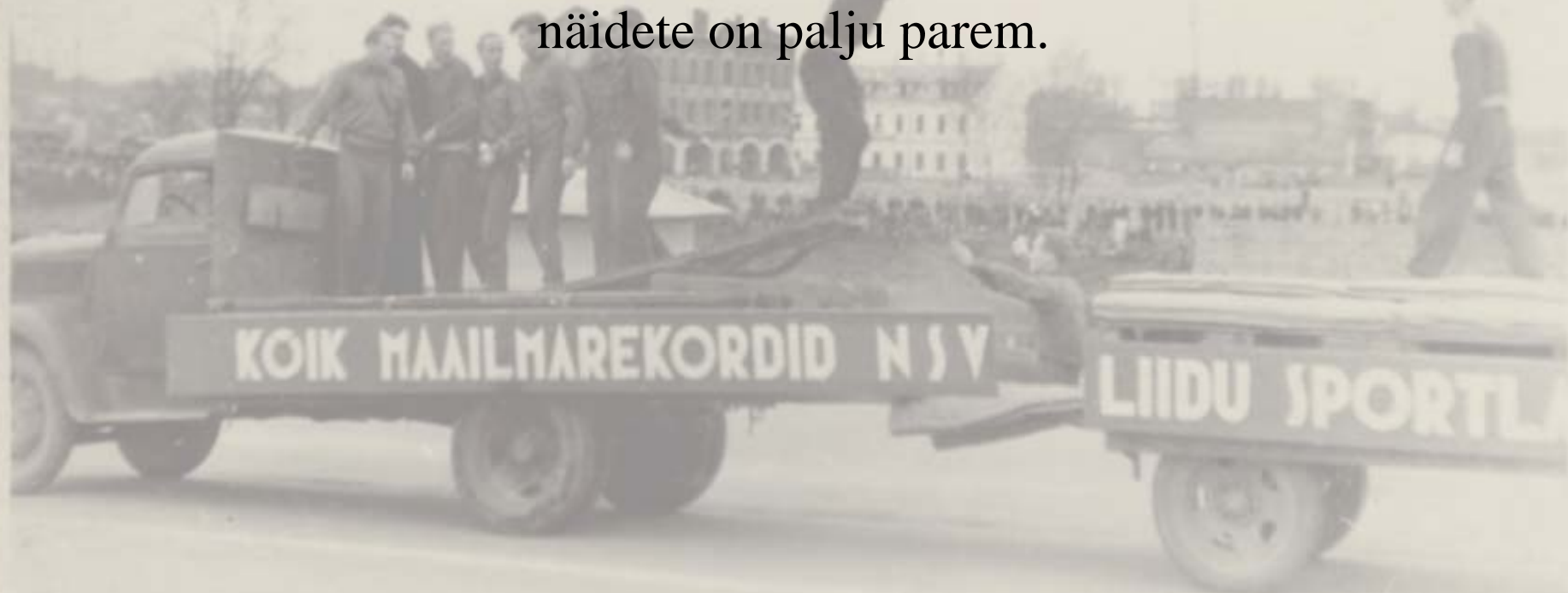
Kaarel Antons • Karolina Antons

KUIDAS ÕPETADA AJALUGU LÄBI SPORDI

 KOLIBRI

Eesmärgiks on muuta tund huvitavamaks läbi spordilugude, mis iseloomustasid väga hästi mingit ajaloolist situatsiooni. Tavaliselt tehakse seda läbi poliitilise ajaloo, aga võib kindlalt väita, et **läbi spordi on mõne ajaloolise nähtuse mõistmine kindlasti palju mõistlikum variant**. Spordi(-ajaloo) näol on tegemist nähtusega, mis paljudele **noortele huvi pakub** ja nende vastuvõtlikkus teema suhtes läbi taoliste näidete on palju parem.

Moel rongkäik - 1950.

I spordiajalugu ja poliitiline ajalugu

Teemad:

- Olümpiaharta *versus* politiseeritud sport
- Totalitaarsele spordile iseloomulikud jooned NL-i näitel
- Olümpiamängud totalitaarse riigi propaganda tööriistana
- Külmsõda
- Raudne eesriie spordis
- Nõukogude sport ja plaanimajandus
- Nõukogude Liit ja idablokk
- Vastupanuliikumine Eestis
- Rassism
- Lähis-Ida
- Apartheid LAV-s
- Inimõiguste temaatika Pekingi OM-l

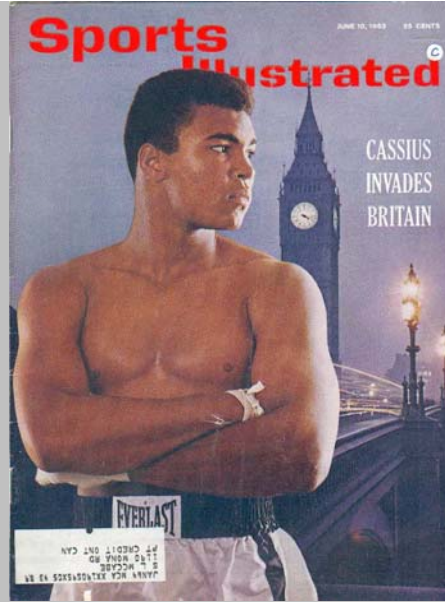
Allikakogumiku materjalid (Eesti Spordimuuseum! Muis.ee)

- arhiivimaterjalid (kirjad, diplomid jne)
- fotod
- karikatuurid
- esemed (maskotid, vimplid, märgid jne)
- ajakirjandus
- kirjandus
- mälestused

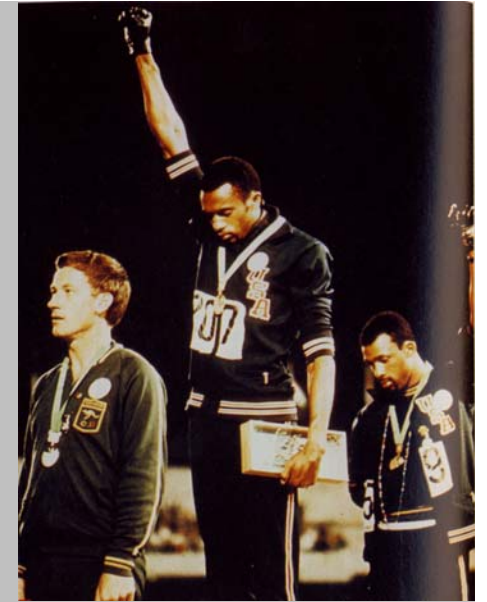
F. Palm

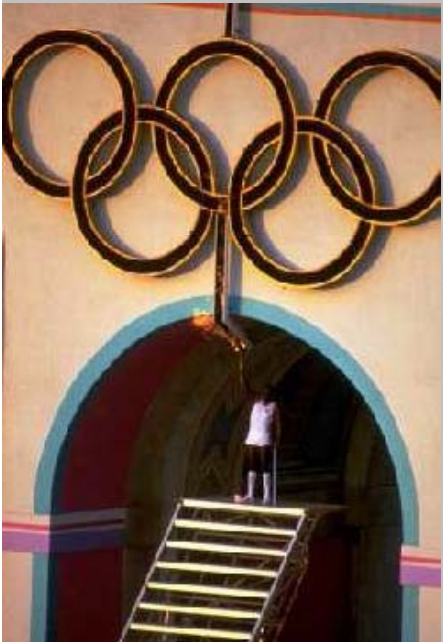
1936

1960

1968

1984

1996

2008

II Spordiajalugu mängufilmis

Eesti

- “Küljetuul”
- “Lurich”
- “Vallatud kurvid”

Välismaa

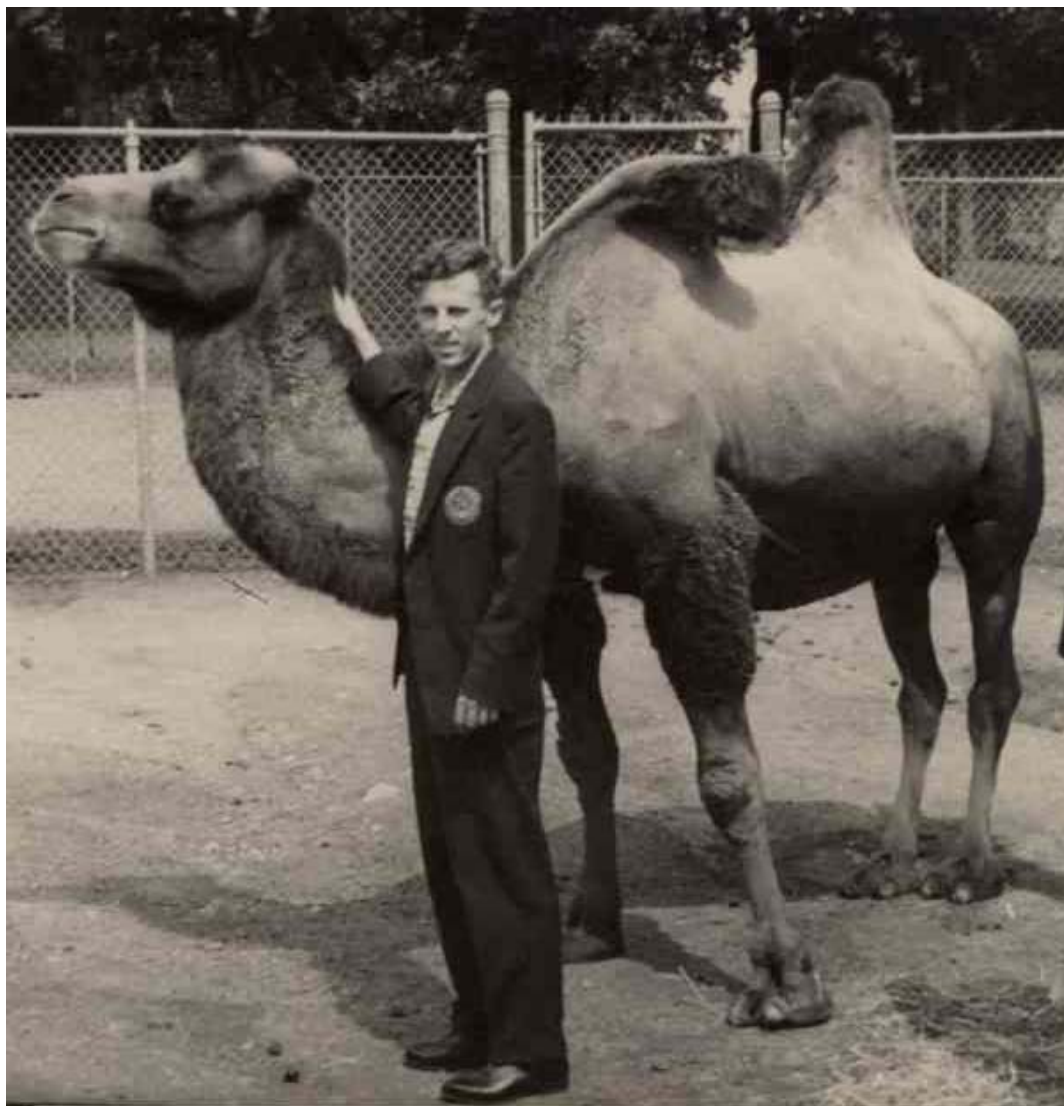
- “München”
- "**Olympia**"
(Riefenstahl)
- "Võitmatu"

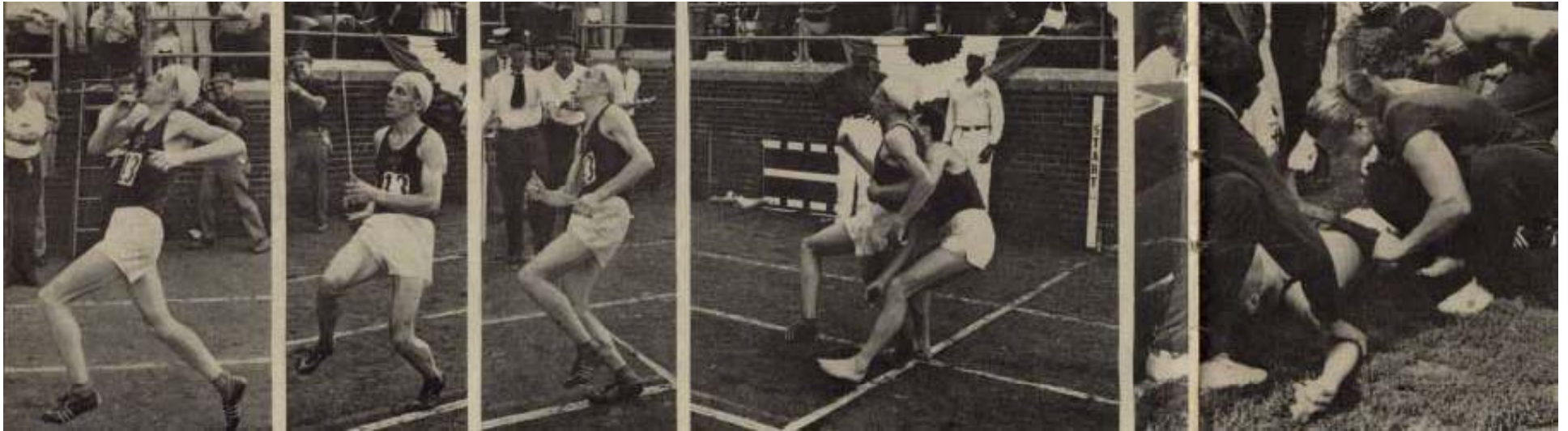

III Spordiajalugu dokumentaalfilmis

NL-USA kergejõustiku maavõistlused alates 1958

*Hubert Pärnakivi
Philadelphia loomaaias,
1959*

Legendaarsed fotokaadrid Hubert Pärnakivist finišis pärast 10 000 m jooksu

<http://www.youtube.com/watch?v=vEU-o9D4os0>

Olümpiavõitja Rafer Johnson:

*“See ei olnud lihtsalt mees-mehe vastu võistlus parima atleedi selgitamiseks, see oli **Kommunism** versus **Vaba maailm**.”*

IV Spordiajalugu ja religioon

2000

Spordi ja
religiooni
vastandus
nõukogude
perioodil

Tartu Maarja kirik

Vaade kirikule pärast punavägede pommitamist 1941. aastal

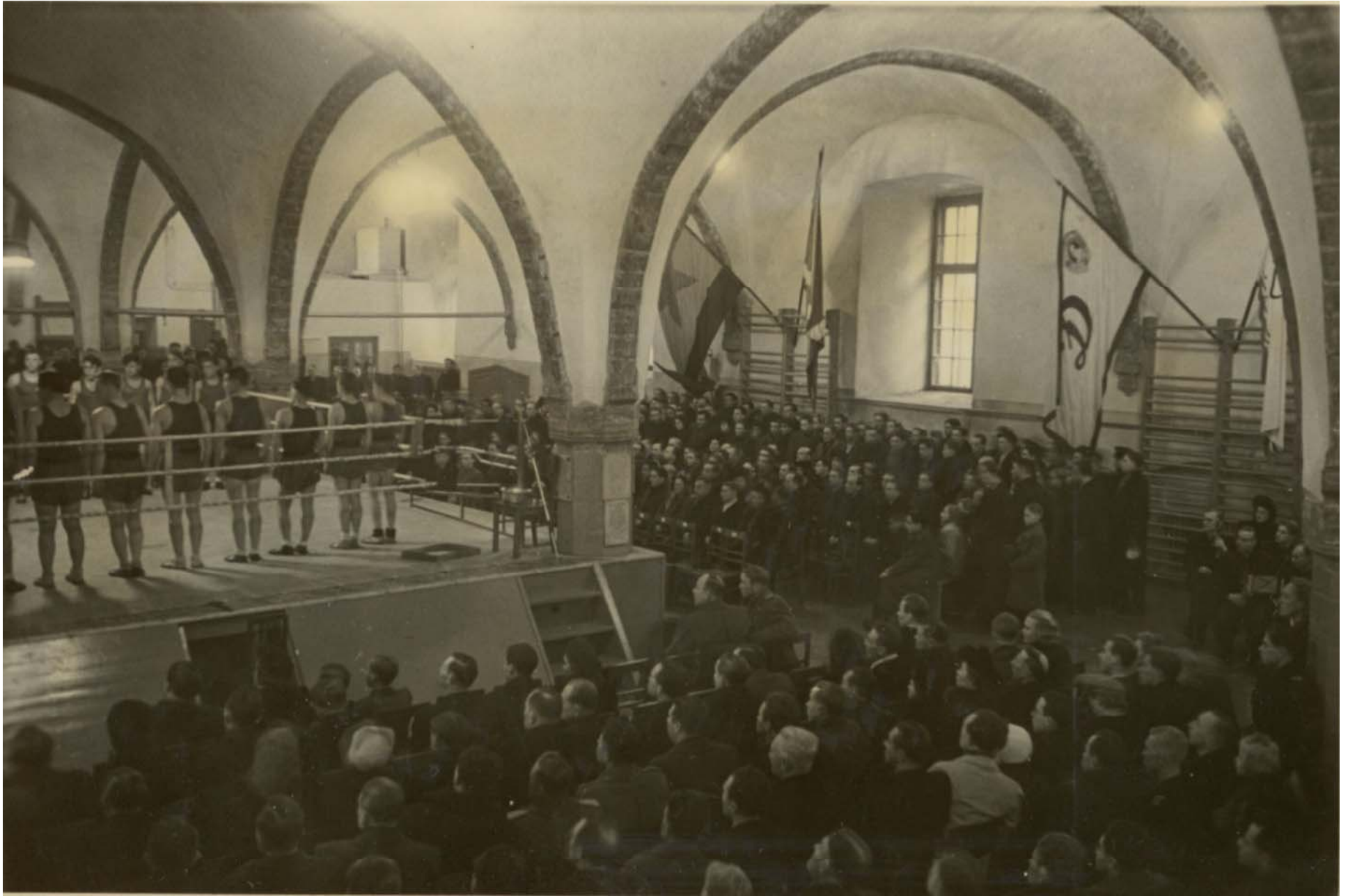

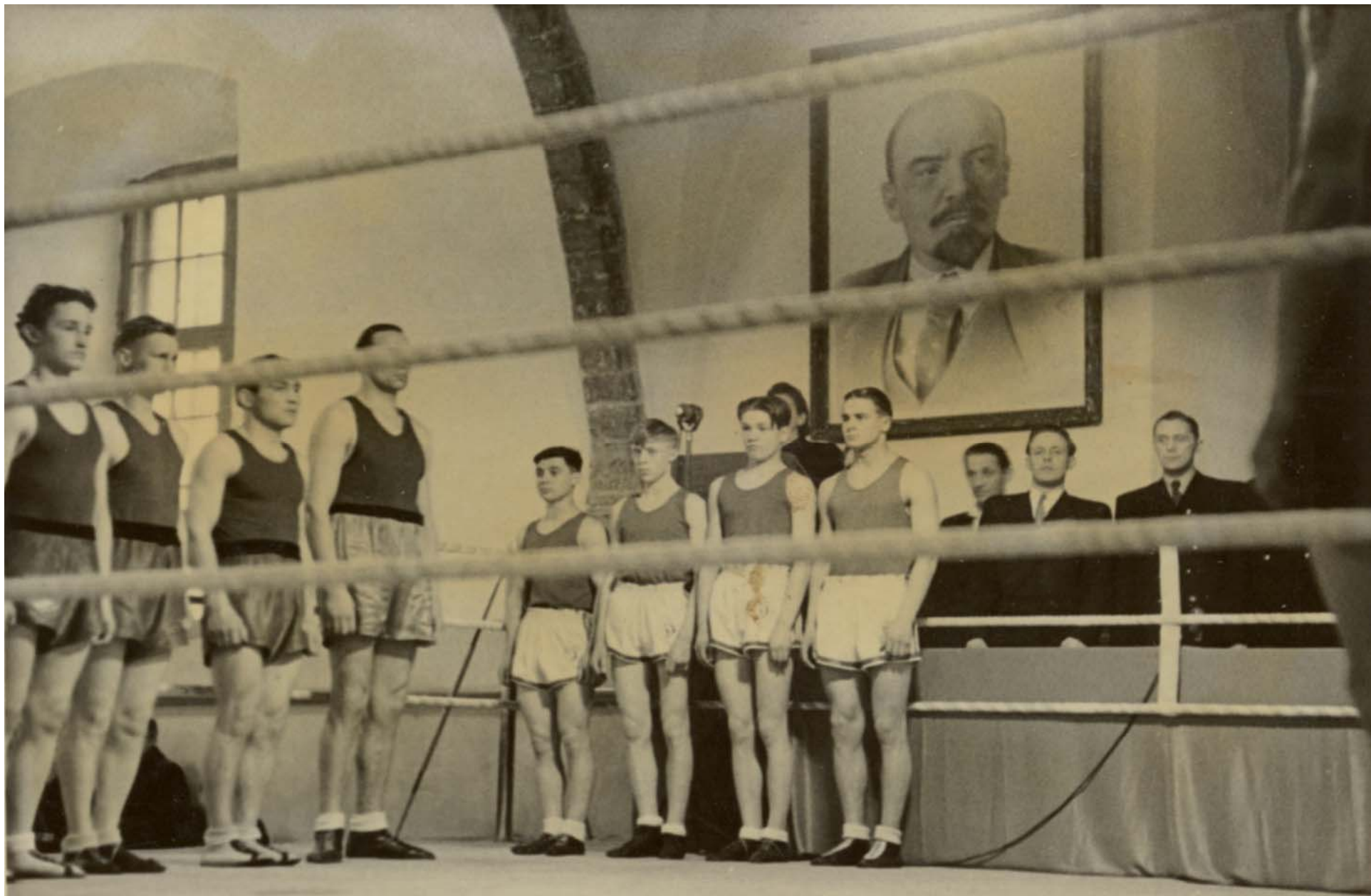

Tallinna Rootsi Mihkli kirik

Tallinna Rootsi Mihkli kirik

Tallinna Rootsi Mihkli kirik

V Spordiajalugu ja kunst

Omaloominguline protestiloosung Pärnu linnas 08.08.2008 (*Postimees*)

ÜLLATUSMEHED.

Madaam Euroopa: „Muskel ja aju paistavad saugete, edis, kunas vaim järelle jõuab!“

Olümpia "rahuregatt" toimub ka okupeeritud pinnal rahulikult . . .

Ajaloo õpetamise eesmärgid

- **Tunneb huvi** minevikku käsitlevate teadmiste vastu, mõistab nende kujunemise viise ja mõju ümbritseva maailma tõlgendamisele;
- **Mõistab** ühiskonna ajalooliskultuurilist olemust, tunneb ajalooliste ajastute põhijooni ja vaimulaadi ning on avatud teiste rahvaste ja kultuuride tundmaõppimisele;
- **Mõistab** tänapäeva maailma probleemide ja konfliktide majanduslikke, poliitilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi tagamaid;
- **Hindab** teavet ja selle allikaid kriitiliselt, **analüüsib** oma seisukohtade kujunemist